

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/18-18/898

URBROJ: 65-18-02

Zagreb, 3. prosinca 2018.

Hs**NP*021-12/18-18/898*65-18-02**Hs

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA
gospodi
prof. dr. sc. Blaženki Divjak, ministrici

U prilogu dostavljam zastupničko pitanje prof. dr. sc. Miroslava Tudmana, zastupnika u Hrvatskom saboru, postavljeno sukladno članku 140. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Molim odgovorite na postavljeno zastupničko pitanje, sukladno odredbi članka 142. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u roku od 30 dana od dana kada je pitanje dostavljeno.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

Na znanje:
- Vladi Republike Hrvatske

HRVATSKI SABOR

prof. dr. sc. Miroslav Tuđman
zastupnik

Zagreb, 3. prosinca 2018.

Hs**NP*021-12/18-18/898*6531-18-01**Hs

PREDSJEDNIK HRVATSKOG SABORA
gospodin Gordan Jandroković

Predmet: **Zastupničko pitanje upućeno prof. dr. sc. Blaženki Divjak,**
ministrici znanosti i obrazovanja

REPUBLICA HRVATSKA
HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg sv. Marka

Primljeno: 03-12-2018	
Nastanak: 021-12/18-18/898	65
Broj: 6531-18-01	

Poštovani,

Temeljem članka 140. poslovnika Hrvatskoga sabora, postavljam sljedeća

ZASTUPNIČKA PITANJA:

Gospođa Julienne Bušić trebala je održati predavanje pod nazivom "Za što ste se spremni žrtvovati?", u knjižnici srednje škole *Vladimir Prelog* u Zagrebu 26. studenog 2018. godine. Prema dostupnim podacima *Ministarstvo znanosti i obrazovanja* zatražilo je očitovanje ravnatelja škole o predavanju Julienne Bušić, što je imalo za posljedicu da je predavanje otkazano i nije se održalo. Pojedini mediji i novinari (koji kao i uoči haške presude generalima Gotovini i Čermaku još uvijek očekuju i zagovaraju „konačnu presudu ...Tuđmanovoj Hrvatskoj“), postavljaju pitanje odgovornosti ravnatelja škole i djelatnika koji su organizirali to predavanje. Za takve je novinare „zastrašujuća činjenica“ da se netko uopće usudio pozvati jednu „teroristkinju“ da u srednjoj školi djeci drži predavanje.

Poštovana ministrice, s tim u vezi postavljam sljedeća pitanja:

- 1) Koje ćete mjere poduzeti kako se ne bi ponovilo izravno ili posredno utjecanje *Ministarstva znanosti i obrazovanja* na otkazivanje predavanja Julienne Bušić, a u budućnosti i drugih kulturnih i znanstvenih djelatnika koji svjedoče o stvaranju hrvatske države?
- 2) Što ćete učiniti da se (i u budućnosti) od linča i šikaniranja zaštite ravnatelj i djelatnici škole koji su organizirali ovo predavanje?
- 3) Što ćete poduzeti da se vaše *Ministarstvo* ispriča gospođi Julienne Bušić zbog ograničavanja slobode govora i iznošenja istine u obrazovnim ustanovama o borbi za samostalnu i slobodnu Hrvatsku?

Obrazloženje

Tko i zašto želi onemogućiti javno djelovanje gospođe Julienne Bušić nakon skoro trideset godina u nezavisnoj hrvatskoj državi?

Opće su poznate činjenice o njezinu javnu djelovanju. Gospođa Julienne Bušić bila je savjetnica u veleposlanstvu Republike Hrvatske u Washingtonu (1992.-1995.) te savjetnica u Uredu predsjednika Republike Hrvatske (1995.-2000.)

Nagrađivana je književnica. Za knjigu *Ljubavnici i luđaci* (sedam izdanja) dobila je nagradu DHK (1996.) za najbolje prozno djelo o dijaspori; (knjiga je objavljena i na engleskom a pohvalne recenzije dobila je i od londonskoga *The Guardian*a; po toj se knjizi snima i film u Americi). Knjiga Julienne Bušić, *Tvoja krv i moja* (2008.) objavljena je i u SAD-u (Ridgepath Press, 2009.). Za jedinu knjigu o silovanju žena za vrijeme okupacije Vukovara *Živa glava* dobila je prestižnu nagradu A. B. Šimić 2013. godine i nagradu „*Bili smo prvi kad je trebalo*“ za najbolju knjigu iz Domovinskoga rata. J. Bušić objavljuje svoje radove u američkim i međunarodnim književnim časopisima: *Barcelona Review*, *Gobshite Quartelry*, *Verbatim: A Language Quarterly*, *In Other Words-Merida*, itd.

Održala je zapažena pozvana predavanja na Američkom sveučilištu u Dubrovniku (na poziv dr. Lynne Montgomery, supruge bivšeg veleposlanika SAD-a u RH) i na Danima povijesti Sveučilišta u Zadru. Održala je do sada i niz predavanja u srednjim školama u Sesvetama, novom Zagrebu kao i u središtu Zagreba.

HRT je 2013. godine prikazala dokumentarni film o Julienne i Zvonku Bušiću, sanjarima i idealistima koji su cijeli svoj život posvetili i žrtvovali za slobodnu Hrvatsku.

Iz ovih šturih podataka već je očito da Julienne Bušić nema problema javno djelovati i objavljivati kako u Hrvatskoj, SAD-u ili drugim međunarodnim izdavačkim kućama, te da je u tome vrlo uspješna i da je za svoj rad primila niz priznanja. Zato začuđuje što je *Ministarstvo znanosti i obrazovanja* svojim činjenjem (ili nečinjenjem), otkazivanja njezina predavanje u srednjoj školi *Vladimir Prelog* u Zagrebu, otvorilo prostor njezinu diskreditiranju zbog kriminalne prošlosti, kao teroristkinje i ubojice policajca, a na način iz nekih prošlih vremena političkih komesara i partijskih egzekutora.

Činjenice su i o tim prošlim „inkriminiranim“ slučajevima jasne, javne i poznate, pa je zato tim upitnije zašto se *Ministarstvo* nije suprotstavilo krivotvorinama i manipulacijama.

Julie je Bušić prije točno 48 godina (1970.), na ondašnji dan Republike, bacila letke sa zagrebačkoga nebodera, e da bi za to bila osuđena na tri godine zatvora zbog „neprijateljske propagande“. Američko je veleposlanstvo u Beogradu vrlo pomno pratilo cijeli slučaj i izvješćuje (22.2.1971.) da se u letku ne poziva na „nasilno djelovanje u Jugoslaviji“ već se pozivaju Hrvati da se čvrsto odupru nepravdama i diktaturama kao što su to činili od kralja Aleksandra, do torture Đilasovih i Rankovićevih đelata i lažnoga (samo)optuživanja Hrvata da su fašisti i narodni neprijatelji. Letak završava porukom: „**Obraćamo se Vama, koji ste ostali i koji još možete ostati i preklinjemo Vas, ne napuštajte je više, jer mi nismo zaslužili da se potucamo po svjetskim bespućima. Naše je mjesto u Domovini i mi ćemo se vratiti, da svi zajedno, jedinstveni i neuništivi, gradimo i čuvamo najljepšu i najdražu nam zemlju svijeta ... Zajedno stvorit ćemo slobodnu Hrvatsku**“.

Ono što je u demokratskim zemljama legitimno pravo svakoga pojedinca, to je u diktaturama kažnjivo zatvorom. Američka državljanka Julie Bušić nije odležala tri godine zatvora, vjerojatno zbog nenarušavanja američko-jugoslavenskih odnosa uspostavljenih dolaskom predsjednika Nixona u Beograd i Zagreb 1970. godine.

Za razliku od nekih hrvatskih novinara, sudac John R. Bartels koji je sudio Zvonku i Julienne Bušić za otmicu zrakoplova 1976. i pogibiju američkoga policajca nije ih smatrao teroristima i ratnim zločincima. Sudac Bartels prije izricanja presude smatrao je potrebnim reći: „**Ovo je bolni i mučni zadatak, kojeg sud mora obaviti... Bilo bi nepravično i nepošteno kada ne bih prije početka rekao, da Zvonka Bušića i njegovu suprugu, kao i njihove**

drugove, ne smatram nikakvim ratnim zločincima niti teroristima. Držim da je neophodno važno, da svoj govor počnem s ovom primjedbom...“.

Otmicom aviona Zvonko Bušić htio je skrenuti pozornost svjetskoj javnosti na težak položaj Hrvata i Hrvatske u komunističkoj Jugoslaviji. Deklaraciju otmičara o hrvatskoj neovisnosti tada su objavili vodeći svjetski mediji. Nakon toga otmičari, koji nisu bili naoružani a bombe u zrakoplovu su bile lažne, predali su se vlastima u Parizu. Prava bomba bila je postavljena na Grand Centralu u New Yorku. Bomba je prevezena na poligon za razminiranje, a policajac je poginuo zbog nestručnoga demontiranja. Grad New York odbio je platiti odštetu udovici poginuloga policajca. Zvonko Bušić priznao je krivnju i bio je u zatvoru 32 godine, a Julienne Bušić 13 godina.

Sudac Bartels je i 1986. godine u izjavi za prijevremeni otpust napisao „Ni u kojem slučaju ne mislim da je Julienne Bušić terorist u bilo kojem značenju te riječi“. Sudac Bartels je i za Zvonka Bušića 1992. potpisao potporu za prijevremeni otpust u kojoj tvrdi „on nije terorist“. Jer, sudac smatra: „Njegovo djelovanje uzrokovano je krivo vođenom patriotskom emocijom, koja se temelji na neuspjehu Hrvatske da dobije neovisnost od Jugoslavije“.

Zvonko i Julienne Bušić platili su visoku cijenu zbog svoje borbe i žrtve za neovisnu Hrvatsku u vrijeme kada je bilo teško prodrijeti s istinom o pogubnom položaju Hrvata i Hrvatske u komunističkoj Jugoslaviji. Ali oni nisu teroristi i nisu ubojice policajca. Njihov je krimen što su se borili da istina dobije prostor u svjetskim medijima. To zna i američko pravosuđe i velika većina hrvatske javnosti za koju su Zvonko i Julienne Bušić prerasli u simbole vrijednosti na kojima je stvorena neovisna i slobodna hrvatska država: pomirbi i zajedništvu domovinske i iseljene Hrvatske.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja je odgovorno što je Julienne Bušić onemogućeno da govori u srednjoj školi *Vladimir Prelog* na temu “Za što ste se spremni žrtvovati?”. Kao jednokratna pogreška *Ministarstva* ona se može ispraviti uz ispriku javnosti, školi i samoj Julienne Bušić. U slučaju da se to ne dogodi, te da se na presedanu škole *Vladimir Prelog* onemogućće njezini nastupi u drugim obrazovnim ustanovama i školama – a pozivi su brojni, onda je to signal da od obrazovne reforme ne možemo očekivati puno. Jer mladi ljudi tijekom odgojnog i obrazovnog procesa moraju doći do odgovora “Za što ste se spremni žrtvovati?”. Ako tome ne bude tako, onda je to i sumrak vrijednosti na kojima je i radi kojih je stvorena neovisna i demokratska hrvatska država.

S poštovanjem

Prof. dr. sc. Miroslav Tuđman